

Nr 516.

Av herr **Pettersson** i Rosta m. fl., i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 21, med förslag till lag om allmänna vägar m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 21, förslag till lag om vägdistrikt, § 56, föreslås, att för varje skattekrona och skatteöre, som enligt kommunal-skattelagen påförts skattskyldig såsom underlag för fastighetsskatt, skola påföras honom såvitt angår jordbruksfastighets jordbruksvärde samt tomt- och industrivärde så ock annan fastighet en och en halv vägskatte-krona respektive ett och ett halvt vägskatteöre samt såvitt angår skogsvärde en och tre fjärdedels vägskattekrona respektive ett och tre fjärdedels vägskatteöre. För varje skattekrona och skatteöre, som enligt kommunalskattelagen påförts skattskyldig såsom underlag för kommunal inkomstskatt, påföres honom en vägskattekrona respektive ett vägskatteöre.

Denna fördelning av vägskattebördan angives vara praktiskt taget lika med de bestämmelser, som trätt i kraft från och med innevarande år, enligt sistlidna riksdags beslut, varigenom en viss utjämning åstadkommes mellan olika skatteobjekt, ehuru fastighet dock fortfarande drabbas ojämförligt tyngre av vägskatten än inkomst. Nuvarande stadgande om skattefrihet för inkomst understigande ett taxerat belopp av 1,000 kronor motsvaras av den föreslagna bestämmelsen, att den, som för kommunal inkomstskatt påförts mindre än tre skattekronor, icke skall vara vägskatte-skyldig.

Vi erkänna gärna, att de förändringar i grunderna för vägskattens utgörande, som genomfördes vid 1927 och 1933 års riksdagar, inneburo avsevärda lättnader för jordbrukarna såsom skattedragare, men härvid bör man erinra sig, att skattegrunderna förut voro föråldrade och på intet sätt stodo i överensstämmelse med rådande faktiska förhållanden på väg-väsendets område. När 1927 års vägskattelindring genomfördes, hade utvecklingen inom trafikväsendet medfört, att skattegrunderna i 1891 års väglag, som då i huvudsak alltjämt voro gällande, förlorat varje skymt av tidsenlighet. En faktisk skärpning av jordbrukarnas beskattning hade dessutom ägt rum genom 1920 års kommunalskatteprovisorium. Detta provisorium medförde nämligen, främst på grund av de då införda bestämmelserna om skattefria avdrag, som jordbrukarna i regel icke kunde begagna sig av, en så betydande omläggning av vägskattebördan, att fastighetsägarna från att förut ha burit omkring 50 procent därav fingo sin andel ökad till över 60 procent. 1927 års vägskattereform åsyftade också främst ett återställande av den relativa fördelningen av vägskattebördan före 1920 års kommunalskatteprovisorium och medförde icke någon verk-

lig av de ändrade trafikförhållandena påkallad utjämning av vägskattebördan. En dylik utjämning skedde däremot genom 1933 års riksdagsbeslut, ehuru av otillräcklig omfattning, då fastighet fortfarande ålägges en avsevärt hårdare beskattning än inkomst.

I 1929 års vägsakkunnigas betänkande erinras därom, att de skäl, som i fråga om beskattningen till primärkommunerna ansetts tala för uttagande av en särskild objektskatt, icke föreligga beträffande vägskatten och att denna därför rätteligen borde utgå i form av en ren inkomstskatt. I betraktande av vägarnas stora betydelse för alla grupper av skattebetalare, såväl fastighetsägare som andra, framstode fördelningen av vägbördan som en uppenbar orättvisa mot de förra. Vägtrafiken utgöres numera till allra största delen av automobiltrafik, och denna trafik torde icke tillgodose fastighetsägarnas intressen i stort högre grad än övriga medborgares. Vägarna användas alltmer i genomgångstrafik, ofta av yrkesmässig art. Genom dessa förändringar i trafikförhållandena har fastighetsägareintresset med avseende å vägarna mer och mer trängts i bakgrunden.

Det framhålles i vägsakkunnigas betänkande, att de sakkunniga vid behandlingen av frågan om grunderna för vägskattens utgörande funnit sig böra taga i noggrant övervägande det från jordbrukarhåll med alltjämt växande styrka framförda kravet på vägbördans fördelning så, att full likställighet vunnnes mellan jordbruksfastighet, annan fastighet och inkomst. Av de sakkunnigas motivering skulle man även närmast ha väntat sig ett yrkande om lika skatt. Emellertid ha de sakkunniga stannat vid att föreslå en till sina verkningar mindre långt gående ändring av vägskattegrunderna, när den lika beskattningen enligt de sakkunnigas mening skulle medföra »en plötslig, synnerligen genomgripande förändring i bestående skatteförhållanden», något som ansetts böra undvikas.

Departementschefen har på denna punkt anslutit sig till de sakkunniga och med hänvisning till de beräknade verkningarna av 1933 års vägskatte-reform icke funnit lämpligt att nu gå än längre och genomföra en fullständig anslutning till kommunalskattelagens skattefördelning. Departementschefen finner det även obestridligt, att fastigheterna äga ett högre värde tack vare vägnätet, varför en viss merbelastning av dem rent sakligt sett ej synes oberättigad. Oavsett detta finner departementschefen tidpunkten just nu för en längre gående reform vara särskilt olämplig i betraktande av den knappa tillgången till andra mera bärkraftiga beskattningsföremål.

Det torde med fog kunna ifrågasättas, huruvida de skäl, som anföras mot lindring av vägskattebördan för fastighetsägarna genom en övergång till kommunalskattelagens skattefördelning, äro bärkraftiga. Det skall givetvis icke bestridas, att fastigheterna äga ett högre värde tack vare vägnätet, men detta torde icke kunna tjäna som grund för att av fastighetsägarna uttaga en högre beskattning för vägväsendet, som alla

äro lika beroende av och som fastighetsägarna visst icke ha större nytta av än andra samhällsmedlemmar, snarare mindre. En dylik jordvärdestegringsprincip skulle för övrigt leda till konsekvenser, som eljest äro i stort sett främmande för vår skattelagstiftning.

Det starkaste skäl, som anförts mot denna skattelindring, torde väl vara, att den skulle kraftigt rubba bestående skatteförhållanden. Vi kunna dock icke tillmäta detta argument avgörande värde, ty om det gäller att avskaffa en uppenbar orättvisa, måste hänsyn av detta slag vara av underordnad betydelse.

Även om kommunalskattelagens grunder tillämpas vid fördelning av vägs-katten, komma vissa olägenheter att kvarstå på grund av rådande garantiskattesystem, som bland annat särskilt starkt missgynnar skuldsatta jordbrukare, men då någon annan skattenorm knappast för närvarande torde kunna komma i fråga, om en utjämning skall ske, få vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 21, förslag till lag om vägdistrikt, måtte besluta sådan förändring av Kungl. Maj:ts förslag, att vägs-katten skall utgå efter de grunder, som gälla i fråga om den allmänna kommunalskatten, samt

att utskottet måtte uppgöra förslag till härför erforderliga lagtextändringar.

Stockholm den 2 februari 1934.

Ivar Pettersson
i Rosta.

Axel Hansson,
Rubbestad.

Anders Pettersson,
Dahl.

C. G. Olsson.

Wilhelm Beck.

Otto Niklasson.

Albin Eriksson,
Tottered.

Emil Gustafson.

Gustav Johanson,
Hallagården.

K. A. Ryberg.

Victor J. Mattsson.

